

Stanovisko Výboru regionů k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roce mezikulturního dialogu (2008)

(2006/C 206/08)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na návrh Komise o *Evropském roce mezikulturního dialogu (2008)* (KOM(2005) 467 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 16. listopadu 2005 konzultovat Výbor regionů v této věci podle článku 128 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsednictva ze dne 12. dubna 2005 pověřit Komisi pro kulturu a vzdělávání vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na článek 151 Smlouvy o ES, který stanovuje, že „Společenství ve své činnosti podle ostatních ustanovení této smlouvy přihlíží ke kulturním hlediskům, zejména s cílem uznávat a podporovat rozmanitost svých kultur“;

s ohledem na článek 22 Listiny základních práv Unie, podle které „Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost“;

s ohledem na konvenci UNESCO o ochraně kulturní rozmanitosti a uměleckého vyjadřování z 20. října 2005;

s ohledem na stanovisko Komise pro kulturu, vzdělávání a výzkum přijaté dne 1. března 2006 (CdR 44/2006 rev.1) (zpravodaj: pan András Mátyás, starosta města Szirák (HU/UEN-EA));

přijal toto stanovisko na 64. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 26. a 27. dubna 2006 (jednání ze dne 27. dubna).

1. Úvod

výměnou s ostatním světem prostřednictvím obchodu, vzdělávání, volného času a globalizace vůbec, zvyšuje interakci mezi občany v Evropě;

Výbor regionů

1.1 **znovu potvrzuje**, že síla Evropy spočívá v její rozmanitosti a že respektování kulturní, jazykové, etnické a náboženské rozmanitosti je jednou z hlavních zásad evropského integračního procesu, jehož cílem není vyrovnávání rozdílů nebo vytváření jednotných identit, ale podpoření větší spolupráce a lepšího porozumění mezi národy Evropy;

1.2 **zaznamenává** význam, který má v současné době fenomén migrace v Evropské unii. Různé veřejné správy by měly využít všech dostupných prostředků proto, aby se imigranti mohli stát zdrojem kulturní výměny a mohli se zároveň plně integrovat do evropských společností;

1.3 **konstatuje**, že efekt spojený s postupným rozšiřováním Evropské unie, větší mobilitou vyplývající z jednotného trhu, starými a novými migračními toky, důležitou vzájemnou

1.4 **vítá** iniciativu Evropské komise v souvislosti s Evropským rokem mezikulturního dialogu a schvaluje jeho hlavní cíl, kterým je, aby si evropští občané a všichni, kdo v Evropské unii žijí, uvědomili společné kulturní hodnoty v Evropě a důležitost podporovat v Evropské unii aktivní evropské občanství, které je otevřené vůči světu, respektuje veškerou kulturní rozmanitost a je založeno na společných hodnotách Evropské unie. Evropský rok věnovaný mezikulturnímu dialogu je jedinečným nástrojem, jak zapojit občany, pokud se slovem mezikulturní míní dialog, který zahrnuje všechny subjekty a složky společnosti;

1.5 **vítá**, že kandidátské země mají být pevně zapojeny do Evropského roku prostřednictvím dalších iniciativ na podporu mezikulturního dialogu. Mimoto doporučuje věnovat pozornost komplementárnosti Evropského roku mezikulturního dialogu a iniciativ na podporu mezikulturního dialogu, které jsou rozvíjeny se státy ESVO, se zeměmi západního Balkánu a s partnerskými zeměmi evropské politiky sousedství;

1.6 **zdůrazňuje** skutečnost, že místní a regionální orgány:

- mají v podporování mezikulturního dialogu a souvisejících aktivit obsáhlé pravomoci a mají velkou zodpovědnost za vytváření a podporu naší velké kulturní rozmanitosti, jako i za společenskou integraci různých skupin existujících ve společnosti,
- hrají hlavní úlohu v rozšiřování a používání osvědčených postupů a ve výměně zkušeností v této oblasti, protože především zajišťují koordinaci vícerozměrných místních a regionálních sítí v kulturní oblasti tím, že spojují všechny zainteresované subjekty.

2. Význam mezikulturního dialogu

Výbor regionů

2.1 **znovu potvrzuje**, že hlavní zásadou evropského integračního procesu je respektování a podporování kulturní rozmanitosti. Kulturní rozmanitost je zdrojem bohatství, které musí být chráněno, a jedním z hlavních rysů evropské identity; z tohoto důvodu musí být hodnoty, které představuje, chráněny. Mezikulturní dialog je v tomto ohledu základním nástrojem, který podporuje lepší chápání kulturní rozmanitosti;

2.2 **zdůrazňuje**, že mezikulturní dialog může přispět k lepšímu pochopení zejména kulturních tradic, náboženských zvyků a historie. Tento přístup nás může lépe ochránit před dvojnásobným nebezpečím, před kulturní lhostejností a ponižováním na jedné straně a na druhé straně před vzestupem rasistického a xenofobního chování, které podporuje antisociální postoje. VR znovu potvrzuje, že je nutné posílit mezikulturní spolupráci a zaručit tak, aby se kulturní rozdíly staly nástrojem posílení vztahů mezi občany v mnohojazyčné a multikulturní Evropě;

2.3 **zdůrazňuje**, že mezikulturní dialog pomáhá při potlačování extremistických sklonů v určitých sociálních skupinách;

2.4 **zdůrazňuje**, že si přeje podporovat zejména účinnější integraci přistěhovalců;

2.5 **zdůrazňuje** skutečnost, že mezikulturní dialog může podpořit předávání základních hodnot soukromého, sociálního a veřejného života, jako jsou solidarita, tolerance, demokracie a chápání kulturní rozmanitosti. Mezikulturní dialog může podpořit možnost komunikace mezi různými kulturními skupinami a účast na demokratických rozhodovacích postupech. Vzhledem k tomu, že rasismus, xenofobie a napětí se stupňuje,

má tento dialog zásadní význam. Právo na rozdílnost nesmí vést k rozdílným v oblasti práva;

2.6 **poznává**, že mezikulturní dialog může pomoci zmírnit sociální exkluzi, izolaci a marginalizaci znevýhodněných sociálních skupin, zejména přistěhovalců. Kultura a účast na kulturních aktivitách mohou těmto skupinám nabídnout nové možnosti k posílení jejich identity a vlastní hodnoty a k dosažení nového statusu ve společnosti;

2.7 **žádá**, aby byl na místní úrovni zaveden stálý nástroj pro podporu mezikulturního dialogu a příslušných aktivit, aby se tak podpořily různé probíhající aktivity a posílila kulturní výměna mezi občany prostřednictvím opatření zaměřených na kulturu, sport, mládež atd.;

2.8 **doporučuje**, aby se ve všech politických oblastech kladl větší důraz na horizontální integraci kultury, obzvláště ve vzdělávání, v sociální politice a politice zaměstnanosti a sportu.

3. Úloha regionálních a místních orgánů při podpoře mezikulturního dialogu

Výbor regionů

3.1 **vyzývá** k podpoře nejméně rozšířených a regionálních jazyků v Evropě včetně jazyků některých menších členských států;

3.2 **zdůrazňuje**, že místní a regionální orgány jsou vzhledem ke své blízkosti občanům strategicky vhodné pro reagování na specifické potřeby a požadavky různých kulturních skupin v rámci EU a pro efektivní mobilizaci místních a regionálních komunit v podpoře lepšího mezikulturního dialogu;

3.3 **vyzývá** místní a regionální orgány, aby se při provádění Evropského roku mezikulturního dialogu skutečně angažovaly, především v informačních kampaních na místní a regionální úrovni. Vzhledem k privilegovaným vztahům mezi nimi a místními komunitami a také proto, že je zastupují, jsou místní orgány ty nejpovolnější k tomu, aby zaručily, že občané a obzvláště znevýhodněné skupiny, budou mít co největší užitek z akcí a co nejlépe využijí možností, které se jim nabízí;

3.4 **zdůrazňuje**, že je možná ještě složitější a proto možná ještě důležitější, aby se na místní a regionální úrovni, nezávisle na tom, co bylo realizováno na úrovni mezinárodní diplomacie, vypracovaly určité předpisy a programy určené pro boj proti sociální a kulturní exkluzi;

3.5 **zdůrazňuje**, že je pro účinnou podporu mezikulturního dialogu nutné, aby byla zavedena na místní a regionální úrovni spolupráce sdružující příslušné místní aktéry, zejména sociální partnery, zařízení v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, nevládní organizace, organizace mládeže a organizace sportovní a kulturní;

3.6 **zdůrazňuje** stoupající význam mezikulturního dialogu na mezinárodní úrovni;

3.7 **zdůrazňuje** v této souvislosti význam konvence UNESCO o ochraně kulturní rozmanitosti a uměleckého vyjadřování z 20. října 2005, která poprvé dosáhla konsensu o celé řadě hlavních směrů a koncepcí ke kulturní rozmanitosti, mimo jiné v souvislosti se závěry obchodní politiky a vytvořila základnu pro nový hlavní pilíř správy v oblasti kultury;

3.8 **oceňuje** rovněž činnost nadace Anny Lidth k eurostředomořskému dialogu mezi kulturami a doufá, že místní a regionální samosprávy budou do práce této nadace zapojeny;

3.9 **zdůrazňuje** význam přínosů, kterými přispívají stávající programy spolupráce nebo partnerství mezi regiony a/nebo obcemi k obohacení kulturní spolupráce mezi městy;

3.10 **poukazuje na to**, že místní a regionální orgány mohou přispět k podpoře mezikulturního dialogu vyvinutého ve spolupráci s dalšími politickými oblastmi, jako např. vzdělávání, odborná příprava a strategie ve prospěch podniků a zaměstnanosti;

3.11 **zdůrazňuje**, že kromě všech těchto opatření pro kulturní výměnu se Evropská unie zakládá na kulturních prvcích, které sdílejí všichni Evropané a které pocházejí z jejich vlastních tradic a vytvářejí celek, který by se mohl jmenovat „evropská kultura“.

4. Specifické návrhy

Výbor regionů

4.1 **vyzývá**, aby byly akce plánované v rámci Evropského roku mezikulturního dialogu vytvořeny takovým způsobem, aby mohla být poučena z opatření a zkušeností z tohoto roku použita na rozsáhlou analýzu s cílem vyvinout pro místní a regionální orgány nástroj pro komunikaci a výměnu;

4.2 **doporučuje**, aby byly zintenzivněny interakce a podpořen otevřený dialog mezi všemi občany Unie v rámci

Evropského roku a došlo tak ke zvýšení povědomí o evropské integraci a hodnotách, které šíří. Zdůrazňuje také, že nestačí vyzdvihnout několik úspěšných případů a doporučuje, aby se vypracoval koncept umožňující střednědobě využít úspěšných vzorů, pokud jde o výměnu;

4.3 **vyzývá** Evropskou komisi, aby zohlednila zkušenosti z Evropského roku a to rovněž v rámci víceletých akčních programů, například programu Kultura 2007, jež souvisí zejména s mezikulturním dialogem;

4.4 proto **žádá** členské státy, aby do legislativní práce různých národních a regionálních parlamentů začlenily otázku kulturního dialogu a jeho programu, a to obzvláště pokud se týče nařízení týkajících se veřejného vzdělání, kultury a občanské iniciativy;

4.5 **žádá** Evropskou komisi, aby vytvořila podklad pro trvalé řízení akcí na úrovni Společenství (akce A a B) a poskytla detailní informace o použitelných nástrojích;

4.6 **zdůrazňuje**, že pokud se týče rozdělování prostředků, které je uvedeno v příloze předlohy návrhu, velká část rozpočtu navrženého v rámci Evropského roku je určena na uskutečnění symbolických akcí s velkým dopadem na úrovni Společenství (8 plánovaných akcí – akce B). VR vyzývá soustředit se, obzvláště na místní a regionální úrovni, na skromnější akce s trvalým ohlasem a multiplikačním efektem v komunitách a které by mohly být významným přínosem kulturních akcí EU. Vzhledem k nedostatečnému financování se mnoho inovativních skromnějších akcí nemůže realizovat. Výbor regionů doporučuje, aby Evropský rok zdůraznil skromnější místní iniciativy, a žádá, aby jim byla poskytnuta náležitá podpora;

4.7 **žádá**, aby byly podporovány aktivity evropské migrační sítě, diskusní platforma na evropské úrovni na téma imigrace a marginalizace imigračních skupin, určená k boji proti kulturním nedorozuměním a následnému informování politických činitelů a občanů;

4.8 **žádá**, aby byla uznána pozitivní činnost sociálních sítí místních komunit jako velmi důležitých zprostředkovatelů, motorů a katalyzátorů dialogů mezi různými kulturami;

4.9 **zdůrazňuje**, že zapojení místních a regionálních orgánů do uskutečnění Evropského roku se zdá být neúčinnějším prostředkem, aby bylo zaručeno, že tento Evropský rok bude mít vliv na evropské občany. Pro úspěšnost Evropského roku je nutné začlenit místní a regionální rozměr;

4.10 **vyzývá** Evropskou komisi, aby zapojila místní a regionální orgány do uskutečnění Evropského roku mezikulturního dialogu, obzvláště v informačních kampaních na místní a regionální úrovni;

4.11 **žádá**, aby se programům, které se snaží o multidisciplinární přístup a spojují různé formy umění do jedné, možná na základě sjednocující myšlenky, dostalo zvláštní podpory;

4.12 **vyzývá** Evropskou komisi, aby navrhla krátké sdělení nebo ústřední myšlenku pro Evropský rok 2008, které by

všem evropským občanům tlumočily význam sloganu „Jednota v rozmanitosti“. **Žádá** také, aby zvláštní podporu dostaly projekty, které se zaměřují na určování společných evropských kulturních tradic, anebo strategie zaměřené na budoucnost;

4.13 **vyzývá**, aby opatření pro mezikulturní integraci, která budou realizována různými institucemi Společenství v rámci roku mezikulturního dialogu, byla vyhodnocena a mohlo být ověřeno, jestli pomocí kultury pomohly při sociální integraci imigrantů a jestli se tito stali pro Evropu spíše obohacením než problémem.

5. Doporučení Výboru regionů

Doporučení 1

Článek 5

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p style="text-align: center;">Článek 5</p> <p style="text-align: center;">Spolupráce členských států</p> <p>Každý členský stát určí vnitrostátní koordinační orgán nebo rovnocenný správní orgán, který bude pověřen organizací účasti daného státu na Evropském roce mezikulturního dialogu. Každý členský stát zajistí, aby tento orgán do procesu odpovídajícím způsobem zapojil jednotlivé strany na vnitrostátní úrovni zainteresované na mezikulturním dialogu. Tento orgán zajišťuje koordinaci činností spojených s Evropským rokem mezikulturního dialogu na vnitrostátní úrovni.</p>	<p style="text-align: center;">Článek 5</p> <p style="text-align: center;">Spolupráce členských států</p> <p>Každý členský stát určí vnitrostátní koordinační orgán nebo rovnocenný správní orgán, který bude pověřen organizací účasti daného státu na Evropském roce mezikulturního dialogu. Každý členský stát zajistí, aby tento orgán do procesu odpovídajícím způsobem zapojil jednotlivé strany na vnitrostátní úrovni, <u>včetně místních a regionálních orgánů</u>, zainteresované na mezikulturním dialogu. Tento orgán zajišťuje koordinaci činností spojených s Evropským rokem mezikulturního dialogu na vnitrostátní úrovni.</p>

V Bruselu dne 27. dubna 2006

předseda
Výboru regionů
Michel Delebarre